

МЛАДА ГЕНЕРАЦИЈА АВТОРИ КОИ НАВЕСТУВААТ НОВ КВАЛИТЕТ

Констатацијата дека живееме во ерата на визуелното сè повеќе се потврдува. Последицата од оваа состојба е сè поголемо потиснување на невизуелните уметнички форми каква што е книжевноста. Поаѓајќи од уверувањето дека таа е важен дел на човековата креативност, место каде што се задоволуваат колку естетските толку и сознајните потреби на луѓето, Центарот за култура и културолошки студии смета дека литературата е незаменлив дел од духовна изградба. Оттука и потребата да се обмисли и реализира манифестација преку која книжевното творештво на младите македонски писатели ќе стане поприсутно и попознато во јавниот живот на заедницата. Размислувајќи на оваа тема, а имајќи ја предвид почетната констатација, ЦККС дојде до заклучок дека во Република Македонија постојат повеќе манифестации и фестивали кои ја слават книжевноста, но она што недостасува се манифестации од интермедијален и мултимедијален вид, кои би имале за цел преку игра и забава да се поттикнат креативците на уметничко создавање и иновации. Сметавме дека ваквиот концепт ќе донесе двојна придобивка. Од една страна, младите креативци, преку создадениот амбиент на колективно творење, игра, експеримент и импровизација ќе имаат можност да откриваат нови форми, а од друга, публиката која ќе биде сведок на, а можеби и учесник во, креативниот чин, ќе биде заинтересирана и за негова поголема рецепција. Уверени сме дека ваквиот пристап ќе придонесе за надминување на класичната презентација на книжевноста, а преку промовирање на интермедијалниот пристап во културата не само што се очекуваат нови форми и интересни содржини, туку и меѓусебно подобро запознавање на уметниците кои творат во различни видови уметнички израз и експресија.

Трите до сега остварени изданија на манифестацијата „Креативни точки“ нј убедуваат дека сме на добар пат. Првото и третото

издание беа реализирани во амбиент на Културно-духовниот центар „Кирил Пејчиновиќ - Тетоец“ во Лешочкиот манастир. Нивната реализација произлезе како резултат на соработката со раководителот на Женскиот хор „Менада“ и на Духовно-културниот центар „Кирил Пејќиновиќ - Тетоец“, проф. д-р Ивица Зориќ и сесрдната поддршка на митрополитот Тетовско-гостиварски г. Јосиф, игуменот Теодосиј и старешината Марјан од Лешочкиот манастир. Голема благодарност до нив. Голема благодарност до сопственичката на претпријатието за дизајн и печатење „Магнаскен“, инаку директен потомок на Кирил Пејчиновиќ, Маја Ашкилова, која ги печатеше материјалите за овие изданија на „Креативни точки“. Во извонредниот амбиент на Лешок, во официјалниот дел се преплетоа хорската музика и изведбата на класични музички дела со стиховите и прозата на писателите. Доживувањето беше посебно. Иако целната група на манифестацијата „Креативни точки“ се младите уметници, првото издание се отвори со песната „Кирил Пејчиновиќ за последен пат ги ора манастирските нивје“ на истакнатиот писател и публицист Јован Павловски и расказот „Поправка“ на афирмираната писателка и критичарка Оливера Корверзироска. Зашто, генерациите од кои се учи и се наследува занаетот, не ги забораваме. Оти, како што поентира и Блаже Конески, без традиција нема иновација. Им благодариме на поддршката.

Второто издание имаше поинаков концепт. На меѓународната научна конференција "Dislocations and Cultural Conflicts: Migrations, Diaspora, Terrorism, Borders" одржана во Скопје во 2016, пред 200 учесници од целиот свет, сега во својство на публика, на англиски јазик се претставија две наши поетеси Елена Пренцова и Марта Маркоска. Сметаме дека оваа иницијатива имаше позитивен ефект не само за презентирањето на поетските светови на двете млади авторки надвор од границите на Република Македонија, туку и за младата македонска книжевна сцена пошироко.

Концептот на „Креативни точки“ беше инспириран од една, би рекла, несекојдневна состојба. Имено, станува збор за млади писатели, најголемиот дел родени во осумдесетите или малку пред и по

нив, кои не само што професионално соработуваат, што не е ни така редок случај, туку нивните контакти се протегаат и во сферата на приватното. Сознанието дека нивните средби и дружби се речиси секојдневни, ни го наметна прашањето: **Дали кога и во професионалното и во приватното главен јунак на приказната е самата книжевност, таа може да се надвиши над просечното и да открие нови светови во светот кој и не е така пријатно место за живеење?** Посреден одговор на ова прашање се обидува да даде Зборникот од трите изданија на манифестацијата „Креативни точки“. Велам, посреден зошто сум убедена дека вредносните ставови се менливи и субјективни и оставаме читателите да донесат свој суд. Авторите се поместени по азбучен редослед, а не по било каква вредносна оценка. Таков беше и изборот на учесниците. Тоа беше избор на двојца од младите писатели и критичари кои беа замолени да предложат учесници, а самите учесници да ги предложат делата со кои ќе настапат. Сметавме дека така најдоследно ќе се претстават нивните вредносни ставови.

Сепак, сакам, како лично видување, да го коментирам она што го содржат страниците на Зборникот „Креативни точки“. Општ впечаток е дека и застапените прозни автори (Петар Андоновски, Живко Гроздановски, Ѓорѓи Крстевски, Владимир Лукаш, Калина Малеска, Фросина Пармаковска, Давор Стојановски и Небојша Стојаноски) и застапените поети (Митко Апостолов, Митко Гогов, Ана Голејшка, Ѓоко Здравески, Јован Илиевски, Томислав Каранфиловски, Марта Маркоска, Елена Пренцова, Перо Сарџоски, Биљана Стојановска, и Снежана Стојчевска) на македонската книжевна сцена носат нов творечки сензибилитет, речиси незаинтересиран за колективните, големи нарации и мотиви, свртен кон себе, кон себеоткривањето и кон сопственото постоење во светот. Сепак, тоа постоење не е независно, ослободено од општите збиднувања. Напротив, токму во релацијата општо-посебно, различна од онаа колективно-индивидуално, како да се испишуваат темите и дилемите на творечкиот субјект.

Бидејќи овој текст нема намера детално да ги толкува одделните книжевни писма туку да го пронајде (ако воопшто тоа е можно)

најмалиот заеднички содржател за сите, би рекла дека она што ја одликува оваа генерација писатели, без разлика на сета нивна различност и посебност, е реакција на актуелните тенденции и струења и како светски, глобален процес и како производ на одреден културен код. Било тој свет и миг да се доживува како предапокалиптичен, гротескен, свет со грешка, или свет на секојдневни ситни можности и радости, творечкиот субјект зазема активен став. Се чини дека вака или онака, на овој или оној начин, љубовта е лајт мотивот на тој активизам и не е одмината кај ниту еден од застапените автори. Стилската доминанта на претставениот корпус е лежерен и директен испис. Но таквиот испис не е груб, туку брусен и истенчен, без оглед дали резултатот на таа истенченост е конструкција на слики кои упатуваат на чувства и ставови или пак се дадени во вид на исповед.

Трите изданија на манифестацијата „Креативни точки“ и прочитот на „Зборникот“ го зацврстуваат ставот дека македонската книжевна сцена има млада генерација автори кои на убав начин навестуваат нов квалитет.

Лорета Георѓиевска - Јаковлева

СОДРЖИНА

Лорета Георгиевска – Јаковлева	
Млада генерација автори кои навестуваат нов квалитет	5
Јован Павловски	9
Кирил Пејчиновиќ за последен пат ги ора манастирските нивје	11
Оливера Корвезирска	15
Поправка	17
Моите мртви родители се подготвуваат за Референдумот	19
Лесна одлука	20
Фишите на мајка ми	21
Распрснато време	22
Кутијата за бричење на татко ми	23
Тишина на два ката	24
Петар Андоновски	25
Бојата на снегот: Пинелопи	27
Митко Апостолов	31
За мај	33
Приоѓање	34
Пророк	35
Месечината одбра големина за себеси.	36
Митко Гогов	37
.Брусни патеки	39
.Рециклирано тримесечје. Звук на олеснување.	41
Катерина Гогова	43
Време	45
Некои обоени и светли години од мојот живот те сретнав	46
Наследство	47
Метонимија	48

Ана Голешка	49
Краткотрајност	51
На поминување	52
На Бајрам	53
За езерото	54
Се обидувам да постојам	55
Живко Грозданоски	57
Верба	59
Клинци	60
Цвеќе	61
Здив	62
Ѓоко Здравески	63
Скрбна	65
Време	66
Ридот. ноќ.	67
Очите ти се езеро мастилаво.	68
Legalize it! etcetera.	69
Јован Илиевски	71
Ти не си моето сè	73
Томислав Каранфиловски	77
По утринскиот секс ...	79
Те потсекам на ранет бегалец ...	81
Ѓорѓи Крстевски	83
Неверојатна приказна	85
Господинот не може да се врати дома	86
Владимир Лукаш	89
- Една за неа -	91
- ... -	92
- Рударска приказна -	93
- Дваиполсабајлечка -	94
- Верност -	95

Калина Малеска	97
Името на безимениот	99
Окованата виолина	100
Испревертени факти	101
Отпушувањето на шолјата	102
Марта Маркоска	103
Антидепресивен расказ	105
Курвински расказ	106
Се случу набрзина	107
Фросина Пармаковска	109
Извадок од романот „Одбројување“	111
Елена Пренцова	115
Мојот маж	117
Драга Вулф	119
Перо Сарцоски	123
Извадок од поемата „Карпа жива“	125
Биљана Стојановска	131
1.	133
2.	134
3.	135
4.	136
5.	137
Давор Стојановски	139
Извадок од роменот „Собирачи на пепел“	141
Небојша Стојаноски	145
Емотивни роботчиња	147
Отвор	148
Снежана Стојчевска	149
Само толку	151
Дегустација	152
Го барам тоа чувство што ме ослободува	153
Морска	154
Мост преку море	155